

[Statsministeren.]

gradvise gennemførelse af dansk privatret i Grønland at holde sig i nær kontakt såvel med folketingets Grønlandsudvalg som med landsrådet for på denne måde at sikre sig, at der ikke gennemføres regler, som man fra grønlandsk side ikke kan anse for ønskelige.

Bestemmelsen i lovforslagets stk. 2 tager sigte på gennemførelse af bestemmelser af offentligretlig karakter. Uden denne bestemmelse ville det være nærliggende at drage den modsætnings slutning fra lovforslagets stk. 1, at offentligretlige bestemmelser kun kunne gennemføres i Grønland med hjemmel i en lov. En sådan konsekvens ville stride på afgørende måde mod den hidtidige statsretlige praksis og ville bl. a. medføre, at en række anliggender af speciel grønlandsk karakter, som nu behandles af landsrådet, fremtidig skulle forelægges folketinget. Som eksempel herpå kan jeg nævne, at gennemførelse af fredningsbestemmelser, der herhjemme hviler på lov, uden bestemmelsen i lovforslagets stk. 2 fremtidig ville være unddraget landsrådets kompetence.

I lovforslagets sidste stykke siges det, at fremtidige love ikke har gyldighed for Grønland, medmindre andet bestemmes. For en overfladisk betragtning kan denne bestemmelse forekomme påfaldende, navnlig efter at Grønland er blevet en ligeberettiget del af Danmark. Forholdet er imidlertid det, at de aller fleste af de love, der gennemføres, ikke finder anvendelse i Grønland. Jeg kan henvise de af de ærede medlemmer, som måtte nære tvivl om rigtigheden heraf, til at gennemse en tilfældig årgang af lovtidende. Det vil af en sådan gennemgang fremgå, at langt de fleste af de offentligretlige love ikke tager sigte på grønlandske forhold. Hvad dernæst privatretten angår, finder jeg det indlysende, at indførelsen af sådanne bestemmelser i Grønland må ske efter en bestemt metode, således at man først skaber sådanne love, som er af størst betydning for befolkningen i det daglige liv. Hvis rækkefølgen af de bestemmelser, der skal indføres i Grønland, skulle være afhængig af, hvilke lovgivningsområder der i det øvrige Danmark gøres til genstand for revision, ville en rationel tilrettelæggelse af arbejdet med gennemførelsen af privatret i Grønland ikke være mulig.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Jeg skal endelig for det høje folketing fremsætte *forslag til lov for Grønland om ægteskabs indgåelse og opløsning* og *forslag til lov om tilføjelser til lov om rettens pleje i Grønland.* (*Ægteskabssager*).

I de senere år er der gentagne gange fra grønlandsk side fremsat ønsker om indførelse af skrevne retsregler vedrørende indgåelse og opløsning af ægteskab. Dette er således påpeget af de grønlandske repræsentanter i Grønlandskommissionen og ligeledes fremhævet af en række grønlandske myndigheder overfor de af statsministeriet i 1948 udsendte jurister, der skulle tilvejebringe et overblik over den materielle ret for den under grønlandsk ret stående befolkningsgruppe. Det må derfor forekomme rimeligt og naturligt, at man har ladet en lovgivning på dette område danne indledningen til den kodificering af privatretten i Grønland, som er påbegyndt.

I dag er ordningen i Grønland den, at personer, som står under dansk ret, henhører under den danske lov om ægteskabs indgåelse og opløsning af 30. juni 1922, medens der for personer, der står under grønlandsk ret, gælder en uskreven sædvaneret. Allerede fra gammel tid er opfattelsen af ægteskabsbetingelserne og formerne for ægteskabs indgåelse blevet således præget af den danske kirkes indflydelse, at der i dag ikke er tale om afgørende afvigelser fra dansk ret.

Anderledes forholder det sig med adgangen til opløsning af ægteskab ved separation og skilsmisse. Den oprindelige grønlandske opfattelse gik ud på, at ægteskabet var frit opløseligt, og i kolonisationens første tid bestod der stadig en vis adgang til ophævelse af ægteskabet. Efterhånden bredte der sig den opfattelse, som kirken kraftigt støttede, at det ikke kunne lade sig gøre at opløse et ægteskab i levende live, og denne opfattelse er i dag ganske fast. I årenes løb har der af og til overfor myndighederne været fremsat andragende om skilsmisse, uden at dette er blevet opnået, og det fremgår af det herom indsamlede materiale, at der i de senere år er forekommet ikke helt få tilfælde af varigere samlivsophævelse.

Ved forslaget har man tilstræbt en over-